

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Rusko domoljubje.

Iz Peterburga je došel ta le za vsacega Slovana in prijatelja krščanske pravične stvari veseli telegram: „Pri posojilu 100 milijonov rubljev (ali emisiji bankovih biljetov), na katero se je 18. novembra začelo podpisavanje, bilo je samo v Peterburgu in Moskvi več nego potrebnih 100 milijonov podpisanih. Koliko je pa podpisane po provincijalnih mestih, to se še ne ve.“

Tedaj nij se zmotil car, ko je dejal, da računa na požrtvovalnost svojega naroda, niso praznih besedij govorili Moskovci in drugi zastopniki zemstev, ko so rekli: „Reci, car osvoboditelj, in mi damo vse za rešenje bratov po veri in po krvi.“ Rekel je, najprej dajte 100 milijonov iz proste volje domovini posoditi. In evo jih, precej so bili tu in še več nego treba.

Pa samo dve mesti, samo prestolnici sti dali kolikor je trebalo in še več ponujati. Rusija pak ima na jugu in na severu še mnogo bogatih mest, gotovo so podpisali tudi tam velike svote in tako osvetlili rusko ime in osramotili klevetnike in sovražnike Rusije in Slovanstva.

Še pred par dnevi namreč smo morali v nemških listih brati, kako da ne bode mogoče v notranjej Rusiji posojila skupaj spraviti, kako Rusija nema denarja itd. Samo dve ruski mesti so te obrekovalce, angleške in nemške osramotili in pokazali domoljubje in požrtvovalnost, katera sta priča velike bodočnosti tega naroda.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 26. nov. [Izv. dop.]

Zopet slišimo govoriti o ministerskej krizi, a da resnico povem, tolikokrat se je že reklo, da hoče ministerstvo odstopiti in vselej je vse pri starem ostalo, da je tudi zdaj tacim glasovom malo verjeti. Ko bi tak ustavni duh pri nas vladal, kakor n. pr. na Angleškem, Francoskem in drugod, potem se ve da bi ne bilo dvomiti, da more svoje mesto zapustiti ali ministerstvo ali pa zdanji državni zbor razpuščen biti in nove volitve zanj razpisane. Ministerstvo se je, ne da bi se poprej zagotovilo večine za svoje predloge mej lastno nemško ustavoverno stranko, kroni in ogerskemu ministerstvu nasproti zavezalo, da dožene nagodbo v cislejtanskem parlamentu pod uveti, o katerih sta se naše in ogersko ministerstvo dogovorila. Ustavoverna stranka pa neče sprejeti teh uvetov, zlasti ne naprave nove dualistične nacionalne banke. Še celo bankino vodstvo odbija predloge obeh ministerstev.

V kacem položaji je tedaj ministerstvo in v prvi vrsti finančni minister Depretis. Ker ne more rešiti svoje ogerske vladne besede s tem državnim zborom, mora po parlamentarnejši šegi ali sam iti, demisijonirati, ali, po drugej parlamentarnejši šegi, razpustiti državni zbor. Res se je pripovedovalo v poslanskih krogih in to od zanesljive strani, da je vsled bankine odpovedi minister Depretis svoj portefeuille položil v roke cesarjeve, a cesar nij hotel sprejeti demisije. Ministerstvo bode torej skušalo se svojo stranko se pobotati.

Jutri se zopet vsi ustavoverni poslanci

snidejo; pridejo tudi ministri, da odgovarjajo na vprašanja, katera jim je stranka že napovedala. Odvisno je samo od tega shoda, kako se razvije sedanjí zamotani politični položaj. Ako rezultat shoda še o pravem času pozvem, vam ga hočem telegrafično naznaniti, če bo telegrafno vodstvo dopuščalo, da se telegram odpošlje.

Pred nekojimi dnevi sem vam namreč bil poslal daljši telegram za „Slovenski Narod“, a telegrafno vodstvo je našlo, da bi vesti po telegrafu naznanjene utegnile vznemirjati ljudstvo, torej telegram nij bil odposlan.

Minister Lasser je slabe volje vsled vednega pikanja v lastnem taboru zlasti od dr. Giskre. Uže lani ko je zbolel, se je težko dal pregovoriti, da nij izstopil iz ministerstva. Mogoče da to letos stori in potem izgubi reszdanje ministerstvo svojega pravega voditelja. Saj skoraj v vsakem govoru omenja naslednika in slednjič se je uže na zgodovino sklicaval, češ da ona bode pravično sodila, ali se mu ne sme oponašati, da nij bil ves čas zvest ustavovrec.

Namestnik Weber iz Prage se je nenadoma na Dunaj pripeljal in to je zopet dalo povod govorenju, da ima on dobiti nalogo novo ministerstvo sestaviti in sicer uradniško ne iz parlamenta.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Z Dunaja 27. nov.

V konferenci ustavovorne stranke je minister Depretis rekel, da bode vlada po poročitvi bankinega odbora z ogersko vlado in z nacionalno banko obravnavala, da to zadevo tako reši, kakor vsi intersi zahtevajo. Ministerski predsednik izjavlja, da njemu nij nikoli na misel prišlo kroni nasvetovati, naj državni zbor razpusti.

Listek.

Griška Otrepej.

(Po Petruševskem in drugih spisal J. Steklasa.)

Pred smrtjo carja Feodora Ivanoviča (leta 1598) so ga popraševali patrijarh in bojarji, komu bode on zapustil carstvo. Car je odgovoril: „v vsem carstvu in za vas naj bode volja božja, kakor se bode Njemu dopadalo, tako naj tudi bode.“ In komaj je umrl car, začeli so prisegati njegovej ženi, carici Ireni. Ali Irena se je podala v Novodjeviči samostan ter se dala postriči za nuno. Za njo je šel tudi njen brat, Boris Godunov.

Feodor je bil poslednji iz carske rodovine, treba je bilo tedaj izbrati novega carja. Zbravši duhovstvo, bojarje in mnogo drugih ljudi, podal se je patrijarh Hiob v Novodjeviči samostan prosit Godunova, da prevzame cesarstvo. Godunov je to ponudbo odbil. Sezvali so zemeljski zbor; patrijarh in Borisovi privrženci

so govorili pohvalno o Godunovu in zbor ga je izbral za carja. Ali Boris je hotel, da bi ga še bolj prosili, zato se je drugikrat zahvalil. Patrijarh je šel v tretjič s procesijo v Novodjeviči samostan. Klečeči na kolenih so vsi jokali, nekateri se ve da na videz ter prosili carico, da blagoslovi Borisa za carja. Carica se je usmilila, blagoslovila, in Boris se nij nič več branil, nego je pristal na prošnjo.

Car Boris je bil milostljiv in usmiljen, zmanjšal je narodu davek, ter je tudi zdaj kakor za carja Fedora preganjal razbojnike, grabežljivce in krivičnike. Da ne bi vlastelini in graščaki preveč tlačili kmete, zato je on odredil, koliko jim imajo kmetje plačati od zemlje in koliko tlake delati. Zraven tega pa se je Boris mnogo zanimal, da bi Rusi sprejemali ptuje nauke in učili ptuje jezike. Zatorej je pošiljal Ruse v inozemstvo, v Rusijo pa zval ptujce, da mu podučujejo narod. Sploh je bil Godunov razumen in vešč gosudar; v tem času nij bil nobeden drugi izmej znat-

njih Rusov za vladanje tako sposoben in uren, kakor on. Mogoče je bilo nadati se, da bode Rusija proživela pod njim srečne in mirne dneve in da se bode oddahnila od poprejšnjih svojih bed in neredov. Gotovo bi se bilo to tudi dogodilo, ko bi bil Boris rojen vladar. On bi potem z mirno dušo upravljal zemljo, ne bi pričakoval zla od nobene strani niti se bi bal za svoj carski prestol. Ali Boris je prišel do carstva preveč nametnostjo in lukavostjo ter je samo mislil, kako bi se mogel vzdržati; bal se je bojarjev, vsaki čas je slišal o njihovih zlih namerah. On je začel poizvedati od bojarjskih robov, da li njihovi gospodje namepravajo kakšno zlo proti njemu. Robove, ki se nijso hoteli svojih gospodov izdati, mučil je Godunov, zapiral je po stolpih, rezal jim jezike, a zle ovadne je nadaril z denarjem in zemljami. Vsled tega so se pomnožile lažnjive ovade: obrekovalce so se imenitne osebe, ovadovali svečenici, mnih, mož in žena, otroci in starši. Nedolžna kri se je prelivala, nekrivi

z govora dalmatinskega poslanca Pavlinovića

v seji državnega zbora 25. nov.

Ko je navzlic neopravičenemu volilnemu redu, hrvatski narod z većino stopil v dalmatinski deželni zbor, začelo se je po Dalmaciji strašno proganjanje. Pri tem se je pa z vitežkim počenjanjem odlikoval posebno poslanec iz Brna, kateri se bode gotovo spominjal še besed, ki jih je z ministerske klopi govoril dalmatinskim poslancem: „Bodite vse, kar hočete, samo ne Slovani, samo ne Slovani!“

Da, dr. Giskra si ostaje dosleden; kajti kakor sovraži svoje slovanske rojake v svojej deželi na Moravskem, tako sovraži tudi Slovane v nehvaležnej Dalmaciji. Ako je o tem govorjenje, da bi se za dodelanje kake ceste ki so jo uže Francozi začeli, dovolilo kakih dva tisoč goldinarjev, takrat vstaja dr. Giskra ter pravi: „Ne more se dovoliti!“

Kadar se ima kakemu ubogemu župniku dati podpora, da si sezida hišico na strmej skali, vstane dr. Giskra pa pravi: „Ne more se zgoditi to!“

Ako se ima majhena cerkvena sezidati, da se ljudstvo popolnem ne podivja, takrat vstane zopet dr. Giskra in kriči: „Ne more se dovoliti!“ in res se ne dovoli.

Da, dr. Giskra si je vedno, kakor v mnogo drugih stvareh, tako tudi glede Dalmacije vedno dosleden. Ali je večina te hiše dosledna, ali je ministerstvo dosledno?

Ko so se kraljestvom onstran Litve ropale stare pravice, takrat so vsi ustavoverni časopisi proglašali Dalmacijo za slovansko zemljo, katerej nasproti ima država dolžnost, pomoči jej iz starega zanemarjenja.

Napovedali so ministerska posvetovanja, katerih naloga bi bila izdelovanje predlogov za napredek te dežele, dežele, brez katere bi država ne bila velesila. Potem se je takozvanim italijanšimom v Dalmaciji svetovalo, naj se udajo svojej naravnej manjšini in njenim nasledkom. Takrat gospoda, je ministerstvo dalmatinskim poslancem svečano obljubilo, da bode od takrat zanjaprej v Dalmaciji vladala odkritosrčna in narodna vlada, da bodo šole narodne, da se bodo komunikacije zboljšale, trgovina povzdignila, z eno besedo, da zane-marjenej Dalmaciji nastane nova doba.

A boga-mi, saj se je tudi začela.

Občine in deželni odbori so zahtevali, naj se izvede §. 19 osnovnih postav, ki obljublja hrvatskemu narodu hrvatsko gimnazijo; a ustavoverni in liberalni minister je odgovoril s tem, da je za šolskega nadzornika imenoval duhovnika, ki je po celem deželi znan kot zaklet sovražnik svojega maternega jezika. Da minister je dalmatinskim poslancem celo odgovoril, da bi bilo najbolje, da bi se z obzirom na mnoge italijanske familije vsaj na višji gimnaziji uvel nemški kot učni jezik.

Gospod minister hladnokrvno dopušča, da se skope svote, ki so za Dalmacijo votirane, po predlogu dr. Giskre črtajo, in ustavoverne svojce tolaži s tem, da nastaja, v Dalmaciji nova avstrijska stranka, katerej bode baron Rodić za kuma.

Potem je v Dalmaciji še druga stranka, narodna. Kaj ta hoče, je večkrat pokazala s svojimi adresami, ki jih je iz deželnega zbora cesarju pošiljala. Ona hoče namreč dalmatinsko-hrvatsko narodno pravo, katero posvečujejo mejnarodne pogodbe in prisege cesarjeve; ona hoče zedinjenje Dalmacije s Hrvatsko. To je lojalno, čisto avstrijsko teženje, h kateremu je Nj. Veličestvo o prvem deželnem zboru samo izpodbujalo poslance.

Sicer pa naj bode gospod minister pričnan, da poslanci pravega dalmatinskega naroda ne bodo nikdar tekli v krog ljudij, ki obžalujejo, da je v tej deželi baje toliko nosorezcev, in ki verjamejo, da so v Avstriji Nemci jedro, Slovani pa lupina. Ako je smer ministerijalne Avstrije nalahno in počasno pomemčevanje Dalmacije, potem naj bode gospod minister uverjen, da se bode Dalmacija, ako se bode protivilo njenej poštenej in lojalnej hrvatsko-avstrijskej politiki — zrinila v Srbstvo, da — iz obupanja — v Rustvo, ali pa da se potopi v Italijanstvo, a v avstro-germanizem nikoli in nikdar ne!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. novembra.

O notranjej politiki govori obširneje naš dopis iz Dunaja spredaj kot članek priobčen.

V **Dalmaciji** so narodnjaki sijajno zmagali. Izmej vseh voljenih poslancev je 33 čisto narodnih in le 10 Lahov.

Iz **Dubrovnika** poročajo, da je tam na avstrijskej zemlji zaloten in prijet, ter zaprt bil vstaški vodja, župnik Ivan Mušić.

Na **južnem Tirolskem** je pretečeni

teden mnogo odličnih ljudij prijetih in zaprtih bilo zaradi političnih pregreh.

Vnanje države.

Poljskemu „Czasu“ se piše iz Varšave, da so tudi od tam poslali nekateri meščanje carju adreso, v katerej pravijo: Tudi mi Poljaki sočutimo s carjem, in želimo v zedinjenem Slovanstvu združiti se.

Iz Berlina poročajo, da utegne **Rusija** energično odgovoriti angleškim listom, kateri so dvom izrekli o veljavi carjeve poštene besede.

Turčiji zopet v okrožnici na velesile obeta, da vstalem provincijam ne bode dala posebne avtonomije, a da bode v celem državi reforme uvedla. — Torej ona vedno stare fraze pogreva in poostruje kritično svoje položaje.

Angleški diplomatični prepotnik v Berlinu baje nij nič opravil. Bismark nij zoper posedenje Bulgarije po Rusih. Tudi na Dunaji, kjer je zdaj in kjer hoče z velikim sijajem imponirati, ne bode več dosegel, da si ga povsod prav odlikujejo, kar je pa več udvorljivosti nego pomena. Iz Dunaja roma še v Rim k italijanskej vladi.

V **francoskej** zbornici je bila budgetna debata. Pri točki „kultus“ je princ Napoleon govoril zoper klerikalizem. V istem smislu so besedovali i drugi govorniki ter hoteli rubriko „kultus“ odpraviti. Minister Dufaure je pa vlado zagovarjal, in rekel tudi, da nij potrebno strahu klerikalizma klicati; vlada bode dve reči krepko vzdrževala, ver o in republiko. Potem je bil predlog ki „kultus“ odpraviti hoče s 443 glasovi proti 62 zavržen.

Dopisi.

Iz Trsta 26. novembra. [Izv. dopis.] Sinoči je bila veselica v našej čitalnici. Kljub nekoliko čudovitej okrožnici čitalničnega odbora se je pri najlepšem vremenu zbralo le malo občanstva. Temu nij kriva bojazljivost, toliko poudarjana, ampak temu so krive druge razmere. — Pa bog pomози! Naznanjen program se je vršil še dovolj dobro. Tombolo bi pa ta krat bili lahko opustili. Stvar se prevečkrat ponavlja. Pri zboru: „Slavčev spev,“ želeli bi boljše vaje, pravega soglasja. Čvetorspev in drugi zbor „posa“, kot bi se izrazil Tržčan. — O burki „Brati ne zna“, kakor program naznanja, da bode prav v oči, nočem ali ne morem obširno poročati, nadejaje se, da se bode „criticus academicus“ vendar zopet izbudil. Največjo pohvalo je zaslužila gospodična Hakelnova; in to so jej poslušalci tudi primerno izrazili. Primož je pretiral svojo osebo; zopet drugi gospod je kratkega svojega oddelka se naučil preslabo; prav za prav

ljudje so umirali od muk, druge so s smrtjo kaznovali, one pa preganjali v daljne kraje; vrh tega so še vsem hiše pogrli. Tako jih je mnogo zaglavilo, a med njimi, tudi unuki carice Anastazije, Romanovi. Starejšega Romanova, Fedora Nikitiča so postrigli za mniha ter ga imenovali Filaretom; postrigli so tudi njegovo ženo. K tem bedam ova pridružile so se še druge: nerodovitnost, glad in kužna bolezen. A potem je prispelo novo nečuvstvo: raznesel se je glas, da je carjevič Dimitrij živ in da se pripravlja pregnati Borisa s carstva. Pripovedovali so, da so v Ugličem mestu Dimitrija careviča nekoga družega ubili. Le to je bila bojarska izmišljava; bojari so mrzili Borisa ter mu zato podvrgli sleparja, da bi ga pripravil v zadrego in s prestola pregnal. Rusi tega časa so govorili in v letopise zapisali, da se je carjevičem Dimitrijem proglasil — odstavljen mnihi Griška Otrepev. On je bil sin bednega služabnika iz Galiča. On je bil nadaren in čezna-

vadno smel, pa tudi lehkomišljen in sanjarski. Od svoje mladosti je živel prav nemiren život; v 15. letu je stopil mej mnihe, menjal mnogo samostanov in nazadnje ostal v Čudovem samostanu v Moskvi. Tukaj ga je opazil patrijarh Hiob, ter se mu je jako dopal; zatorej ga je posvetil za dijakona in vzel k sebi radi tega, ker je bil Otrepev dober dober in vešč pisar. Ker je bil večkrat s patrijarhom pri carju na dvoru, pazil je pozorno na vse običaje carske, poslušal rad vse besede posebno pa še, če se je govorilo tajno o carjeviču Dmitriju. V kratkem se je začel hvaliti čudovskim mnihom, da bode v Moskvi carjem. Glas o tem je prišel tudi na dvor carja Borisa, in on je zapovedal, da se pošlje Griška za te ohole in nespametne besede v koji daljni samostan pod ostro kazen. Ali vidno so mu pomogli imenitni ljudje Borisovi sovražniki. Otrepev nij šel v prognanstvo, ali bežal je iz Moskve, klataril se po mnogih samostanih in potem šel čez mejo v Litvo. Tukaj je

živel v raznih mestih, naučil se latinskega in poljskega jezika, pa tudi vojskine nauke; potem je stopil v službo k bogatemu in znamenitemu knezu Višnjevckemu. Tukaj se je storil jako bolnega, poklical k sebi duhovna, ter mu na spovedi povedal, da je carjevič, ali ga je za jedno tudi prosil, da tega nikomur ne pove, če bode ozdravel. Svečenik nij mogel vstrpeti ter je povedal knezu Višnjevckemu, a ta je razglasil povsodi po sosedstvu. Ko je Otrepev ozdravel, skazovali so mu Višnjevčki in vsi sosedni vlastelini veliko spoštovanje kakor carskemu sinu. Začuvši o tem tudi Sigismund kralj poljski in litovski, pozelel je videti ruskega carjeviča, sprejel ga prijazno ter zapovedal, da se mu da velik dohodek za život.

Tako se je začel čin, kojega so osnovali bojari, Borisovi sovražniki. No to bi se morda ne bilo dalo tako lepo izvesti, ko ne bi bili pomogli lukavi latinski mnihi jezuiti. Oni so bili pripravi Rusiji zadati vsako zlo, da bi

mu je šepetalec moral vse narekovati. — Nij čuda, mož je pri volitvah tako preobložen z delom. Glavna stvar je tudi, da regisseur pozna svojo nalogo ter ne izpušča ljudi na oder — prezgodaj. — Pa namen smo dosegli — smijali smo se dovolj.

Agitacija za volitev je kaj živa. Po mestu se dela, da bi jutri pri volitvi 4. razreda protitalijanska stranka dobila vsaj zdatno manjšino — o zmagi tu ne morem govoriti. Po polu dne bomo imeli shod društva „Edinosti“, da se določijo kandidatje za okolico. Če se kaj posebnega ne pripeti — in to je mogoče v malo značajnem Trstu — bode konservativna stranka zmagala v 1. in 3. razredu in pa v okolici. Imela bode vsaj 30 zastopnikov (12+12+6), po takem večino v zboru, ki šteje 54 članov. Mi Slovenci moramo glasovati s to stranko, ki nam obeta biti pravična. Bomo videli, ali bodo ti možje mož beseda, ter usliševali pravične zahteve slovenske okolice in raznih Slovanov meščanov. Konec tedna bomo imeli nove očete, ki so pa pri nas tudi deželni zastopniki.

Iz Rusije [Izv. dopis.] Dijaki Moskovske univerze pošiljajo svoj pozdrav dijakom Buda-Pešte! Sotovariši po nauki! Novine so nam prinesle neverjetne izvešči. Vi, omikani sinovi svobodne Magjarije, sklicujete zbor, in delate komitet mej drugim za to, da bi napravili baklado v čast Turkom. Vi sestavljate pozive in razpošiljate telegrame, kateri govore, da je mladina vaše domovine „poklicana, postaviti se v prve vrste, da bi z besedo in delom izjavila svoje sočustvo hrabremu turškemu narodu, borečemu se za evropsko civilizacijo.“ Mi nemamo uzroka, ne verovati virom teh izveštij, no mi verujemo jim teško, teško.

Baklada v čast Turkom! Menda pač ne za to, da bi s plamenom vaših bakelj osvetili polja mnogotrpeče Bulgarije, polite z nedolžno krvjo, pokrite z desetimi tisoč kristjanskih trupel? Magjarska mladina — incredible dictu! — je poklicana v prvih vrstah izjaviti svoja sočustva z besedo in delom turškemu narodu! Menda pač ne za iste viteške čine, katere je uže tako slavno opel v svojih epopejah korespondent Daily Newsa, Skajler in celo Baring!

Hrabri turški narod, boreči se za evropsko civilizacijo! — V Tatar-Bazardžiku? V Batoku — ali v upepeljenem Zajčaru in Knja-

ževcu? Kje? Menda pač ne borbe, katere se kaže v oskrutenji kristjanskih žen, v popolnem iztrebljenju mirnih naseljencev brez razlike spola in starosti, v nasilji žen in devic, v ubijstvu dojenčev, kateri se mečejo na droge; borbe, katere premenja v gole puščave cele provincije, nekaj cvetoče in plodородne; borbe z jataganom v enej, z petrolejem v drugej roki; borbe, v katerej odirajo kožo z živih, mečejo v ogenj trpine brez obrambe, jim režejo roke in noge, jih prodajajo strašnim npravstvenim in fizičnim mukam, kakoršne koli more izmisliti divja fantazija „sorodnega“ vam naroda; borbe, v katerej ne prizanašajo ranjenemu sovražniku, no palijo ga po časi na ražnju: menda pač ne nazovete take borbe po magjarski borbo za evropsko civilizacijo!

Sotovariši! Četiri veke uže umira kristjanska raja, da bi zvrгла raz se tlačenje, katerega prenositi nij bilo več moči, i le z orožjem v rokah domogla se je do prava na življenje — da ne rečemo, prava na svobodo. Sovršivša množino brez smrtnih činov ona lije svojo kri v nejeđnakej borbi, s sovražnikom kateri jo davi s svojim mnogočistjem. Dobri in pošteni ljudi celega sveta s trepotom gledajo za razvojem te borbe, s strahom in upanjem pričakujejo njenega konca; z besedo i z dejanjem zajavljajo svoje sočustvo mučencem XIX vka. Samo vi Magjari, in celo v podobi najboljših inladine ploskate z rokami tiranam in snujete ovacije njihovim barbarskim viteškim činom! Sotovariši! Vi ste pri istem viru človečnosti in svobode, kateri se zove znatnost. V imenu poslednje, v imenu višjih principov človečnosti, v imenu bratske ljubezni, vezoče v eno rodbino vse svobodne narode evropske, obračamo se k vam ostro in strašno besedo grajamo vaša dejanja. V imenu teh višjih principov sklenili smo opomeniti vam, ka nesrečna raja ravno tako ima pravo na človeško bitje, kakor plemenita magjarska nacija. V imenu tih višjih principov mi svetujemo vam resno prenesti svoje simpatije od tiranov k robom, od rabljev k trpinom. More biti, da nam vi odgovorite, ka vaše dejanje ima svoj izvir v visokem čuvstvu patriotizma: „domovina je v nevarnosti“ vpijete. No ste li pomislili, kako strašno sodbo ste izrekli nad svojo domovino? Vaša domovina je samo zato v nevarnosti, ker sosedji narodi žele zdrobiti verige suženjstva a ruski narod goreče pomaga svojim

le njeno pravoslavno vero podkopali in svojo rimsko uveli. Oni so tolmačili Otrepjevu, da ne bode imel sreče niti pomoči od Poljske in Litve, dokler ne bode obliubil, da hoče v moskovskem carstvu mesto pravoslavne vere latinsko vpeljati. Otrepjev je vse obečal, ter tudi sam tajno sprejel rimsko vero. In da bi mogel prikriti svoje samozvanstvo, nazval je Gregorjem Otrepjevem necega pijanca-mniha, ki je v njem živel.

Posle tega so se jezuiti trudili, da bi dal kralj Otrepjevu vojsko. Sigismund pa se nij hotel vplesti v vojsko z Borisom, ali nij hotel tudi jezuitom pomoči odreči. On je poklical k sebi Sendomieskega vojvodo, Jurja Mniška, in dovolil mu nabrati prostovoljcev, ter z njimi iti s samozvancem v Moskovsko carstvo in sicer po svojej volji, a ne na kraljevsko zapoved. Le tega mniška je poznal Otrepjev uže poprej; njegova lepa hči, Marina se je samozvancu silno priljubila in dopala. Otrepjev jo je zasnubil in Marijna mu je obljubila, ali

sorodnikom z besedo in dejanjem v blagorodnih težnjah! Nij mogoče, sreča i blagor Magjarije kupuje se za krvavo ceno porobenja in nesreč družih narodnostij? Mi ne mislimo tako. No če je vse tako, če sočustvujete in pomagate upijočej krivici, če z rokami ploskate viteškim činom bašbozukov če vam veleva to dolg za vašo domovino: — jako nam je žal za vas, Magjari! Gorje tistemu narodu katerega prosvetanje je odvisno od pogina drugega naroda! Če jo vse to tako, zgodovina izreče nad vami strašno sodbo; če je vse to tako, zaplavalilo bode vas slovansko morje, obdajaoče vašo domovino krogom, s svojimi mogočnimi valovi.

Domače stvari.

— (Konfisciran) je bil zopet „Slovenski Narod“ od nedelje, zavoljo dopisnega članka „iz državnega zbora“, kateri nij nič takega govoril ali poročal, kar bi drugi listi tudi ne bili uže prinesli. — Da ne bi bili naročniki ostali dva dni brez lista, naredili smo v nedeljo jutro drugo izdajo, izpustivši okrivljeni in zapečateni članek.

— (Konfisciran) je bil pa zalibog zopet včerajšnji „Slovenski Narod“ in sicer zarad dopisa iz Trsta. Nerazumljivo nam je: zakaj! Dopis namreč se obrača le proti onej stranki italijanisivim, ki niti dobri Avstrijci nijso.

— (Za Idrijo) je v proračunskaj debati v odseku nasvetoval nemško-ustavni poslanec Stüss 100.000 gld. menj za prih. leto pokritja, češ da je cena živega srebra pala. Nasvet je bil v odseku sprejet.

— (Skozi Ljubljano) se je s posebnim vlakom iz Dunaja v Italijo ali Carigrad peljal angleški diplomat Salisbury z 18 osobami svoje družine in slug.

— (Most čez Kokro) pri Kranji je bil 22. t. m. v navzočnosti deželnega predsednika g. Vidmana poskušan in odprt. Železna konstrukcija se je baje izvrstno izkazala.

— (Brizgalnica.) Banka „Slavija“ je dobila iz Prage brizgalnico, katero bode podelila občini Bizavik pod Ljubljano. Brizgalnica stane nad 700 gld. in se bode prihodnjo nedeljo občini slovesno izročila.

— (Beseda v čitalnici) ljubljanskej v nedeljo nij bila posebno dobro obiskana. Nekoliko krivo temu je brez dvombe to, da so udje premalo vedeli, da sploh bode veselica, ker nij bilo vabilo vsem poslano.

— (Iz breške okolice) se nam piše: Z veseljem smo prejeli novico, da je sevnški nemškutar Kautschitsch izgubil pravdo zoper gosp. A. Zvenkelna, katerega je zavoljo poskušane moritve tožil. Slavna celjska porotna sodnija je bila pravdo uže enkrat zavrgla a mali možiček nij bil zadovoljen s tem, napel je vse strune da bil bil Zv. spravil v luknjo. Hvala bogu, nij se mu posrečilo, rekuriral je sicer i. g. Zv. je stal 24. t. m. pred porotniki — a bil je za nekrivega izpoznan. — Kautschitsch se je pa zopet kakor ponayadi blamiral. Živela pravica!

— (Dveletna deklica) je v Trstu pretekli teden umrla v malo urah, ker se je z ognjem opekla. Mati neke družinice je pustila svoje otročiče same v sobi v Čarboli konec mesta; za nekaj časa zaslišijo sosednji ljudje jok, priskočijo in vidijo otroka v ognji. Kako so otroci ogenj nanetili, to se ne zna. Matere pazite bolj otrok.

(Dalje prih.)

— (Ranjen) z nožem je bil v Trstu oni ponedeljek popoldne sin nečega krčmarja v neki mestni krčmi, in sicer v trebuh. Policija je bila precej na mestu ter ugrabila hudobneža, ker pa je hotelo vse hudobnežu pomagati, morale so straže meče potegniti in se braniti razuzdanih fakinov, kateri so v Trstu prava nadloga mirnim ljudem. Prej ko bode list končan, Bog ve kaj se še vse prigodi. Trst je o tem oziru naj slabje mesto v Avstriji. Mestno svetovalstvo bi bilo moralo mesto magistratove palače posilno delalnico zidati, to bi dalo Trstu več časti, da bi se o takih hudobijah ne čulo in bi javna varnost bolj cvetela.

Tržna poročila.

Z Dunaja 25. nov. Cene so pretečeni teden pale pa zopet vzdigovale se, a žita je precej obdržalo se pri višjih cenah, in le v spekulaciji je nekoliko palo. Sicer se pa po vseh sejnih prav malo žita prodaja, ker producenti čakajo ugodnejše prilike. Cene so poskočile, ker se je po morji malo blaga pripeljalo, pa tudi zato, ker je bila krompirjeva letina letos neizrečeno slaba. — Pšenice se je prodalo komaj 10.000 metr. centov: najlepše sorte so lahko dobro prodajali, za srednje so pa malo popraševali. Bila je po 12 gld. 50 kr. do 13 gld. 30 kr. — Rež so konsumenti bolj kupovali in obdržala je prav lahko cene preteklega tedna. Prodali so je 2500 metr. centov po 15 gld. 50 kr. do 10 gld. 80 kr. — Ječmen je imel slabe kupce. Lepo blago prodajalci stiskajo, za slabo pa nihče ne vpraša; prodali so ga 4500 metr. centov po 8 gld. 80 kr. do 9 gld. 25 kr. — Koruza je malo padla, pa so je tudi malo kupili, staro blago so prodajali po 7 gld. 4 kr. do 7 gld. 20 kr. — Oves je imel veliko kupcev in so ga prodajali po 8 gld. 50 do 60 kr. metr. cent. — Moka, fina je bila po 25 kr. dražja, temnejša pa celo po 30 do 40 kr.

Iz Budapešte 25. nov. Vreme je bilo cel teden ulažno in oblačno, včasih je šel celo nekoliko sneg ali dež. Jesenska dela po več krajih se niso končana, posebno v Banatu ne. Reke naraščajo počasi, a vedno, tako da blago se spodobno Donave lahko prihaja. — Trženje s pšenico je iz početka tedna kazalo na strani konsumentov veliko veselja, tako, da je metr. cent podražil se za 20 do 30 kr., mej tednom pa so se kupci malo bolj kujali in cene so obstale. Prodali so pšenice okolo 100.000 metr. centov. Reži so malo pripeljali, cene jako trdne, 2000 metr. centov so je zvozili s trga po 9 gld. 25 kr. do 9 gld. 50 kr. — Ječmen so za krmo dobro kupovali, in ga po nekaj krajcarjev dražje plačevali. Prodali so ga nad 4000 metr. centov po 5 gld. 95 kr. do 6 gld. 30 kr. — Oves se je pri zadnjih cenah obdržal in so ga prodali okolo 10.000 metr. centov. — Prosa se je kupilo nekaj tisoč metr. centov po 5 gld. do 5 gld. 10 kr. — Grah je bil po 10 do 12 gld., leča slabša po 8 do 12 gld., boljše po 16 do 20 gld. Fižol so zelo kupovali, in beli debeli je bil po 10 gld., pa še čez. Lano seme je bilo po 14 gld. 50 kr., konoplje po 13 gld. — Avstrijske volne se je prodalo 16.000 kil. po 2 gld. do 2 gld. 90 kr. — Prešičev se je prignalo v semenj 8370. Svinjska mast se sodej je bila po 72 do 73 gld., brez soda 69 gld. 50 kr. Špeh frišen po 63 do 65 gld., suh po 68 do 69 gld., med po 39 gld., vosek po 139 gld.

Poslano.

Gospod urednik! Kar članek v 271. št. vašega napredovalnega časnika pod naslovom: „Iz Trsta 23. novembra“ o meni govori, moram javno izreči, da je neresnica, ker jaz nemam z gosp. Gorakukom čisto nič opraviti, in da ne bo ovi gospod na mojo volitnico črkal, jo dobro na srcu tiščim uže od 19. t. m., in da jo bom napolnil z imeni vnetih narod-

njakov, v tolažitev dobrohotnega dopisatelja, to vam zagotavljam.

Rojan 27. nov. 1876.

Matevž Masten.

Poslano.

V mesecu juliju t. l. je bila iz Zagreba v Kanali pri Gorici na Primorskem jedna slika „Jugoslavija“ z zlatim okvirjem poslana, katero je tamonjšnji čitalnici jeden rodoljub daroval; ker pa isti ne ve, ali je omenjena čitalnica gori rečeno sliko prejela, prosi dotičnega gospoda predsednika čitalnice, da bi blagovolil v „Slovenskem Narodu“ z dvema besedama oglasiti se!

Dunajska borza 28. novembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld. 25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 60
1860 drž. posojilo	103 75
Akcije narodne banke	825 —
Kreditne akcije	140 —
London	126 80
Napol.	10 11 1/2
C. k. cekini	6 —
Srebro	113 10

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prane, i na jetrah; blez i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlate žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spride ali zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shoreland, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in ču-nicnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno ginil, in to zapretilo je dolgo časa moj študij. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesscière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tres nja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam

vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripom. ček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsed neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, treslo se se vse čutnice na celom životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem moje društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 65.715. Gospodični de Montlonis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, cen se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več cen, ko pri zdravilih.

V plehaših puščah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 30 gold., 24 funtov 80 gold.

Revalesscière-Biscuiten v puščah in Revalesscière-Chocolatées v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in spoznatih trgovcih. Radi razpošilja danajša hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Ehrh, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocco in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (53)

Iz hvaležnosti

rad zagotavljam, da je

beli prsni sirup

od G. A. W. Mayerja v Vratislavi osvo-bodil mojo soprogo zastaranega boljenja v prsih in kašljanja.

Cosel.

Tschirne,

asistent okrožne sodnije.

Dobiva se pravi le pri lekarju W. Mayrju v Ljubljani, K. Šavniku v Kranji in D. Rizzoliju v Rudolfvem. (371)

Nova slika.

Izšla je v Beču velika in umetniški izvedena slika

Srbski vojskovodje v srbsko-turškem ratu.

Milan M. Obrenović IV. Nikola I. Petrović Njeguš.

Generali: M. G. Černjajev, Ranko Alimpić, Franjo Čah in Kosta S. Protić. — Vojvode: Petar Vukotić, Božo Petrović, Ilija Plamenac in Mašo Vrbica. — Polkovniki: Horvatović, Orešković, Ilija Čolak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar Bekker, Miloško Lešjanin. — Podpolkovniki: Sava Grujić, Vlaković, Kosta Bučević, Gruja Mišković. — Major Paja Putnik in arhimandrit N. Dučić.

Slika ima 22 verno po fotografijah narejenih lik z grbom Srbije in Črne gore.

Slika je litografiral A. Šubert.

Slika je 53 centimetrov visoka a 90 centimetrov široka.

Cena je sliki 1 gl. 20 kr.

Naročbine se pošiljajo na ovo adresu:

P. Janković, Wien, VIII., Piaristengasse Nr. 49.

Novci se pošiljajo v plačanem pismu, ali po poštni napotnici; komur je lažje, naj na correspondenci-karti javi, pa se mu bo s povzetjem poslalo.

Prepodavci, koji za gotov novec naroče najmanje 10 komadov, dobivajo komad po 1 gld. in franco pošiljanje.

Cena ove velike in umetniško izvedene slike je tako majhena, da jo vsak kupiti more.

Brez ove slike naj ne bo nijedna obitelj, koja se interesuje za rat Srbije in Črne gore s turško carevino. (319—9)